

JERZY PRZYTYK

ur. 1946; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", życie codzienne, szkolnictwo, Żydzi, matka, działalność komunistyczna

Młodość matki. Działalność komunistyczna

Ona [Grażyna Dawidowicz] bardzo dokładnie opisuje miejsce, gdzie mama była. Ona tutaj była u was też szukając adresów i dużo pomocy dostała właśnie, gdzie rodzice mieszkali, jak mieszkali. Wiem, że gdzie mieszkali, była szkoła i mama zaczęła chodzić do szkoły nie jako uczennica, ale [jej] mama ją zostawiała, jak miała coś do roboty [i] mama siedziała w klasach. Wiem, że uczyła się bardzo dobrze, czytać umiała w wieku 4 czy 5 lat i potem chodziła do szkoły, to była szkoła w języku polskim. I oczywiście tragedią było to, że bardzo często nie mieli rodzice pieniędzy za tą szkołę zapłacać. Codziennie rano była lista dzieci, które nie mogły kontynuować. Mama płaciła w dużej mierze za szkołę, dając korepetycje dla innych uczniów z bogatych rodzin.

Wiem, że już w ogólnokształcącej, tej drugiej szkole, była zaangażowana w jakiś ruch lewicowy i już wieku lat 15 została zaaresztowana, a w 16. roku [życia], zdaje się, już dostała jakiś wyrok za działalność. I tak się zaczęła jej praca. Potem dostała się na uniwersytet, ale została zaaresztowana i drugi wyrok był dosyć duży. Pierwszy, zdaje się, był 3 lata, potem umorzono go na 6 miesięcy czy coś takiego, dokładnie nie pamiętam, ale to są dokumenty w pracy Grażyny. No i potem, zdaje się, w [19]37 roku dostała bardzo duży wyrok. Była [z] grupą kilku tam komunistów, to był taki proces pokazowy. Dostała, zdaje się, sześćioletni wyrok i wyładowała w Fordonie; była najpierw tutaj na Zamku Lubelskim. Opowiadała, [że] to był tak jakby uniwersytet, takie było kształcenie się. I jaki wpływ i dyscyplina tej grupy komunistów – ja nie wiem dokładnie – [czy] socjalistów, w każdym razie lewicowego ruchu, jaki mieli wpływ na kryminalnych, jak ich uczyli czytać, jak były zorganizowane różnego rodzaju kursy wewnętrzne.

Data i miejsce nagrania	2018-11-17, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"